

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 373/2022-20

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Danicou Holováčovou, Čajakova 5, Košice, proti uzneseniu Okresného súdu Košice I č. k. 35 C 468/2013-880 z 15. decembra 2021 a o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpených advokátkou JUDr. Danicou Holováčovou, Čajakova 5, Košice, proti uzneseniu Okresného súdu Košice I č. k. 35 C 468/2013-866 z 15. decembra 2021 v spojení s opravným uznesením č. k. 35 C 468/2013-896 z 20. decembra 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavné sťažnosti **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavné sťažnosti sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „sťažovateľ v 1. rade“) sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 18. februára 2022 vedenou pod sp. zn. Rvp 504/2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozhodnutím Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje napadnuté rozhodnutie zrušiť, vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a priznať mu finančné zadosťučinenie, ako aj náhradu trov konania.

2. Sťažovateľka [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „sťažovateľka v 2. rade“) a sťažovateľ [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „sťažovateľ v 3. rade“), so sťažovateľom v 1. rade a sťažovateľkou v 2. rade ďalej spolu aj „sťažovatelia“) sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 24. februára 2022 vedenou pod sp. zn. Rvp 565/2022 domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva vlastníť

majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na právnu pomoc v konaní pred súdmi podľa čl. 37 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu rozhodnutím okresného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhujú napadnuté rozhodnutie okresného súdu zrušiť, vec mu vrátiť na ďalšie konanie a priznať im finančné zadost'učinenie, ako aj náhradu trov konania.

3. Ústavný súd uznesením č. k. PLs. ÚS 28/2022-8 z 15. júna 2022, ktoré nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť okamihom jeho prijatia ústavným súdom, spojil ústavné sťažnosti vedené pod sp. zn. Rvp 504/2022 a sp. zn. Rvp 565/2022 na spoločné konanie, ktoré je ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 504/2022.

4. Z ústavných sťažností a príloh k nim pripojených vyplýva, že sťažovatelia ako žalobcovia boli úspešnou stranou sporu o určenie vlastníckeho práva a zároveň im bol priznaný nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu voči žalovanej. Nadväzne okresný súd uzneseniami vydanými vyšším súdnym úradníkom rozhodol o konkrétnej výške náhrady trov a uložil žalovanej povinnosť nahradiť sťažovateľovi v 1. rade trovy konania v sume 802,48 eur (uznesenie č. k. 35 C 468/2013-735 z 9. marca 2021) a sťažovateľke v 2. rade a sťažovateľovi v 3. rade v sume 2 406,01 eur (uznesenie č. k. 35 C 468/2013-727 z 9. marca 2021). Pri vyčíslení výšky náhrady trov právneho zastúpenia vychádzal súd z § 10 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v platnom znení (ďalej len „vyhláška o odmenách advokátov“), podľa ktorej sa základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby odvodzuje od ceny nehnuteľnosti, pričom zobral do úvahy žalobcami predložené ocenenie nehnuteľnosti a ustálil, že z hodnoty 117 293 eur predstavuje základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby sumu 658,39 eur.

5. Proti predmetným uzneseniam podala žalovaná sťažnosti, v ktorých namietala nesprávne určenie základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby, pretože podľa nej mala byť určená podľa § 11 ods. 1 písm. c) vyhlášky o odmenách advokátov, v zmysle ktorého sa základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby určí ako jedna trinástina výpočtového základu, ak je klientom fyzická osoba a predmet konania sa týka nehnuteľnosti, ktorá je určená na bývanie alebo slúži na jej bývanie.

6. O sťažnosti žalovanej proti uzneseniu č. k. 35 C 468/2013-735 z 9. marca 2021 rozhodol okresný súd napadnutým uznesením č. k. 35 C 468/2013-880 z 15. decembra 2021 tak, že zmenil rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka a žalovanej uložil povinnosť nahradiť sťažovateľovi v 1. rade trovy konania vo výške 102,22 eur. Podľa okresného súdu ak predmetom konania bolo určenie vlastníckeho práva k bytom spolu určením spoluvlastníckych podielov vlastníkov bytov a nebytových priestorov na spoločných častiach, zariadeniach a príslušenstve bytového domu, tak sa žaloba (a to aj po jej zmene) týkala nehnuteľnosti, ktorá je určená na bývanie a slúži na bývanie, a preto bolo potrebné pri určení základnej sadzby tarifnej odmeny aplikovať § 11 ods. 1 písm. c) vyhlášky o odmenách advokátov.

7. Podobne o druhej sťažnosti žalovanej proti uzneseniu č. k. 35 C 468/2013-727 z 9. marca 2021 rozhodol okresný súd napadnutým uznesením č. k. 35 C 468/2013-866 z 15. decembra 2021 tak, že zmenil rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka a rozhodol, že žalovaná je povinná nahradiť sťažovateľke v 2. rade a sťažovateľovi v 3. rade trovy konania vo výške 294,36 eur. Odôvodnenie tohto uznesenia bolo totožné, keď súd v rámci rozhodovania o trovách konania aplikoval § 11

ods. 1 písm. c) vyhlášky o odmenách advokátov. Pri písaní výrokovej časti rozhodnutia v časti I. výroku napadnutého uznesenia okresného súdu došlo k chybe v písaní, keď namiesto správneho uvedenia „žalobcom 3/ a 4/“ súd uviedol „žalobcom 1/ a 2/“, preto okresný súd opravným uznesením č. k. 35 C 468/2013-896 z 20. decembra 2021 zrejmú nesprávnosť opravil.

II.

Predbežné prerokovanie ústavných sťažností

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

10. Podľa § 40 ods. 2 zákona o ústavnom súde podanie podané v elektronickej podobe bez autorizácie podľa zákona o e-Governmente je potrebné ústavnému súdu dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa zákona o e-Governmente; ak sa dodatočne nedoručí ústavnému súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Ústavný súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva.

11. Citované ustanovenie zákona o ústavnom súde (ale obdobne i § 125 ods. 2 Civilného sporového poriadku, pozn.) jednoznačne inštruje, že podania vo veci samej urobené v elektronickej podobe musia byť autorizované podľa osobitného predpisu, ktorým je zákon č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o e-Governmente“). Autorizácia sa vykonáva zaručeným elektronickým podpisom alebo zaručenou elektronickou pečaťou podľa zákona č. 272/2016 Z. z. o dôveryhodných službách pre elektronické transakcie na vnútornom trhu a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o dôveryhodných službách) v znení neskorších predpisov. Podanie uskutočnené podľa zákona o e-Governmente je doručené súdu uložením správy, t. j. okamihom, odkedy je správa objektívne dostupná prijímateľovi v jeho elektronickej schránke (§ 32 zákona o e-Governmente). Lehota na doplnenie podania vo veci samej je hmotnoprávna a nie je možné ju predĺžiť (dôvodová správa k Civilnému sporovému poriadku, tiež Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016. s. 441.).

12. Bez potreby sumarizácie námietok sťažovateľov, ktorými odôvodňovali potrebu zásahu ústavného súdu v ich právnej veci týkajúcej sa náhrady trov konania, ústavný súd konštatuje, že sťažovatelia (sťažovateľ v 1. rade 18. februára 2022, sťažovateľka v 2. rade a sťažovateľ v 3. rade 24. februára 2022, pozn.) doručili ústavnému súdu elektronické podanie, ktoré neobsahovalo elektronický podpis, pričom ho v zákonom stanovenej lehote nedoplnili. Ústavný súd tak na podania sťažovateľov nemusel prihliadať. Pre nesplnenie podmienky doplnenia neautorizovaného elektronického podania v zákonom stanovenej lehote neprichádzala v danej veci

do úvahy ani výzva na odstránenie nedostatkov návrhu na začatie konania podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

13. Na internetovej stránke ústavného súdu v sekcii „Elektronické služby“ sa okrem linku na formulár na elektronické podanie na začatie konania pred ústavným súdom, ktorým možno iniciovať všetky typy konaní upravených v prvom oddiele siedmej hlavy ústavy patriacich do právomoci ústavného súdu, nachádza aj upozornenie v tomto znení: *„Elektronické podanie na začatie konania pred Ústavným súdom Slovenskej republiky musí podávajúci podpísať kvalifikovaným elektronickým podpisom (KEP). V prípade, ak podanie podáva právny zástupca v mene svojho klienta, je potrebné, aby splnomocnenie právneho zástupcu, ktoré má tvoriť prílohu podania, bolo už pred priložením k formuláru podania podpísané kvalifikovaným elektronickým podpisom (KEP) klienta. Ak klient nemá kvalifikovaný elektronický podpis, možno splnomocnenie doručiť Ústavnému súdu Slovenskej republiky buď v elektronickej podobe vykonaním zaručenej konverzie jeho podpísaného originálu z listinnej podoby do elektronickeho dokumentu alebo doručiť podpísaný originál splnomocnenia v listinnej podobe poštou, prípadne osobne.“*

14. Sťažovatelia sa už uvedenými zákonnými ustanoveniami dôsledne neriadili, pretože hoci splnomocnenie obsahuje kvalifikovaný elektronický podpis, elektronické podania (ústavné sťažnosti) nepodpísali kvalifikovaným elektronickým podpisom a toto v lehote 10 dní nedoplnili, v dôsledku čoho ich podania nespĺňajú zákonom stanovené formálne náležitosti, čo samo osebe predstavuje dôvod na odmietnutie ich ústavných sťažností podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí.

15. V zmysle § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom. Aj v tomto ohľade naďalej zostáva v platnosti zásada „*vigilantibus iura scripta sunt*“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

16. Keďže ústavné sťažnosti boli odmietnuté, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľov v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 23. júna 2022

Miloš Maďar
predseda senátu